

ELÄINKUNTAA, IHMISKUNTAA

Tällä palstalla vilahdi mennävuonna kysymys, josko häntä (tiede) mahdollisesti heiluttaisi koiraa (tekniikka). Nyt kotonani on pitkää aikaa taas koiranpentu, ja se ajaa vinhasti takaa pakenevaa hännänpäätänsä. Sano siitä sitten kumpi on kumman veturi!

Jatketaan, mitä tekniikan alan yliopiston rauhaan saisi vielä kuulua?

Tieteen saa pähkinäkuoreen. Tiedon kerrostumaa, joka on tuotettu yhteisöllisesti säädellyin menoin, tiiviiksi pakattua, josta seuraavat voivat ponnistaa. Yliopiston tieteen kehtona tulee olla väljästi hengittävä, syvällisen, leikin, hyödyn ja kauneuden keinunta-alusta. Autonomian nimissä saa varsin vapaasti keinuttaa.

Tekniikka on vaikeampi. Välineiden ja osaamisen kerrostumaa, turvallista käytettäväksi. Se mikä tehdään on tehtävä valmiiksi ja mahdollisimman hyvin, mutta mistä hyvän tekniikan tunnistaa ja mistä erottaa sen, mitä ei saa tehdä vaikka voisi. Ei vaikka pyydetään.

Tuottavuus, taloudellisuus, käyttäjäystävällisyys, kauneus, eettisyys ja ympäristöystävällisyys ovat tekijöitä, jotka on mainittu tekniikan laatua arvioitaessa. Poimin tässä esiin kauneuden ja etiikan.

Arkkitehtuurissa rakennetun ympäristön kauneuden vaalinta kuuluu keskeisesti profession piiriin, mutta samaa ei edellytetä insinööritä. Tässä se koira on saattanut heilua hännän mukana. Ei jokaisen perusinsinöörin tarvitse muotoilla osata, mutta yliopistona meidän tulisi kuitenkin tietää, miten artifaktien muoto puhuttelee, miten ja ketä.

Laki sanoo, että yliopiston tulee kasvattaa nuorisoa palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Kun huomautin toista vuotta sitten, että teekkarihymni (jossa sanaillaan neekerin pimeästä sielusta) on rasistinen ja rasismi on rikos, niin aika moni tekkari vastasi näin: oikeastihan ne sanat ovat nonsensia, eikä koko sillä riitillä (hoilotetaan pimeässä pöydillä seisten) varsinaisesti tarkoiteta mitään. Siis ajattelevat että vain intentionaalinen paha on paha. Kiusallisesti linjassa insinöörietikan ohuen tulkinnan kanssa.

Nyt puhutaan paljon hyvinvointiyhteiskunnan ja tietoyhteiskunnan yhteispelistä, sosiaalisista innovaatioista teknologiainnovaatioiden ohessa

jne. Se puhe meidänkin on osattava, ja siksikin tekniikan etiikka, sosiologia ja historia on tuotava kampukselle tieteenä läsnäolevaksi. Muuten voisi käydä vaikka näin: TKKn yritellessä estellä muita laajentumasta tekniikan suuntaan, ne tekevät juuri sen ja ottavat lisäksi nämä rajapinnat haltuunsa.

Olavi Nevanlinna